

Nr 57 GRUDZIEŃ 2020
ISSN 1733-2990

Wodociągi
Częstochowskie

~ ~ ŹRÓDEŁKO

Kwartalnik Wodociągów Częstochowskich S.A.

Audit nadzoru
Zintegrowanego
Systemu
Zarządzania

Sprzątanie
ŚWIATA
2020

Wodociągowcy
z pasją

Zawody
wędkarskie

Sylwetki ludzi
wybitnych

Dr inż. Stanisław
Jan Hermański

Audit nadzoru
Zintegrowanego
Systemu
Zarządzania

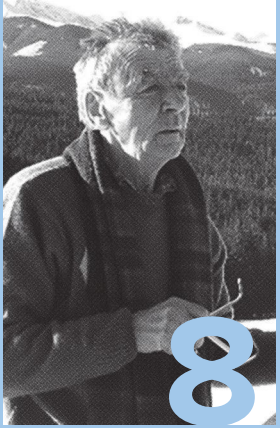
3

Wodociągowcy
z pasją

5

Sylwetki ludzi
wybitnych.
Dr inż. Stanisław
Jan Hermański

8

Zawody
wędkarskie

13

Sprzątanie
Świata 2020

14

Życzenia
święteczne

16

Redaktor naczelny: Tomasz Tyl.

Zespół redakcyjny: D. Roszak, M. Folwaczny, A. Hermańska,
P. Grabowski, J. Sobczak, A. Wójcik.

Kontakt:

Tomasz Tyl, tel: 725-242-027, e-mail: tomasz.tyl@pwik.czest.pl
Fot. z okładki: Stock Adobe.

W numerze:

W dniach 14, 15 i 16 września br. odbył się audit funkcjonowania w naszym Przedsiębiorstwie Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Tak jak to bywało w latach wcześniejszych, łącznie z audytem nadzoru realizowana była weryfikacja spełnienia wymagań rozporządzenia EMAS, wraz z walidacją nowego – już V wydania Deklaracji Środowiskowej EMAS. Zmiana terminu auditu z tradycyjnego (wiosennego) na jesienny była możliwa dzięki decyzji Komisji Europejskiej, która to Komisja, ze względu na kryzys koronawirusowy, przedłużyła ważność rejestracji w systemie EMAS wszystkich organizacji, których audit przypadał na okres wiosenno-letni.

Celem przeprowadzonego auditu zewnętrznego było potwierdzenie, iż nasze Przedsiębiorstwo funkcjonuje zgodnie z wymaganiami norm odniesienia tj. norm: PN-EN ISO 9001:2015 i PN-EN ISO 14001: 2015 oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego – tzw. Rozporządzenia EMAS. Z uwagi na panującą sytuację epidemiczną w naszym kraju i regionie audit nadzoru przeprowadzony został w sposób odmienny, niż to bywało wcześniej (w kilkunastoletniej historii takich auditów) tj. w sposób hybrydowy. W obiektach Przedsiębiorstwa oddziałujących na środowisko przyrodnicze w potencjalnie znaczący sposób, audytorzy zewnętrzni przeprowadzili audit w tradycyjny sposób – oczywiście przy zachowaniu powszechnie

Audit nadzoru Zintegrowanego Systemu Zarządzania

stosowanych środków ostrożności (bezpieczeństwa). Do komórek organizacyjnych znajdujących się na terenie siedziby naszego Przedsiębiorstwa audytorzy „udali się” w sposób zdalny przy wykorzystaniu dwóch platform do przeprowadzania wideokonferencji. Nie obyło się bez problemów technicznych, lecz w przypadku ich wystąpienia mogliśmy tradycyjnie liczyć na wsparcie pracowników naszego Działu Informatyki. W takich sytuacjach przydatnymi okazały się także bardziej powszechne środki komunikacji np. telefon czy poczta elektroniczna. ▶

Audytorzy realizując audit dokonali:

- oceny zdolności naszego systemu do zapewnienia funkcjonowania zgodnie z obligatoryjnymi wymaganiami prawnymi, jak również innymi, do których spełnienia się zobowiązaliśmy,
- oceny skuteczności systemu dla zapewnienia realizacji założonych celów,
- walidacji nowego - V wydania Deklaracji Środowiskowej EMAS naszego Przedsiębiorstwa.

Do dnia zakończenia redagowania tej informacji, do Przedsiębiorstwa nie wpłynął jeszcze raport z tego auditu, jednakże z przebiegu spotkania zamykającego, również przeprowadzonego w formule zdalnej, mogliśmy się dowiedzieć, iż audytorzy zewnętrzni, jako godne podkreślenia, uznali działania Przedsiębiorstwa w zakresie związanym m.in. z:

- realizacją procesu zarządzania flotą samochodów,
- ograniczaniem zużycia własnego wody,
- transparentnością funkcjonowania,
- włączaniem w ramy zarządzania tzw. kluczowych wskaźników efektywności wspierających osiąganie założonych celów operacyjnych.

Audytorzy zwracali również uwagę na bardzo dobrą znajomość zagadnień systemowych przez pracowników – będących ich rozmówcami oraz na ich zaangażowanie w rozwój i doskonalenie systemu zarządzania.

Każdy przeprowadzony audit zewnętrzny wskazuje obszary, w których zauważa się potencjały do doskonalenia. Podczas tegorocznego auditu, audytorzy zwrócili uwagę na potencjały tkwiące w:

- dokonywanych ocenach zgodności,
- gospodarowaniu odpadami, szczególnie w zakresie sposobu ich czasowego magazynowania,
- realizacji komunikacji wewnętrznej, pomiędzy komórkami organizacyjnymi,
- sposobie parametryzacji założonych do realizacji celów.

Podczas spotkania zamykającego audytorzy zewnętrzni poinformowali, iż będą rekomendować utrzymanie certyfikatu zgodności funkcjonowania naszego Przedsiębiorstwa z wymogami norm: ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015 oraz rozporządzenia EMAS. Dodatkowo weryfikator EMAS po pozytywnej walidacji Deklaracji Środowiskowej podpisał oświadczenie, w którym to oświadczeniu zostało stwierdzone, m.in. że „dane i informacje zawarte w Deklaracji EMAS dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz” działalności Przedsiębiorstwa.

Aktualnie Przedsiębiorstwo oczekuje na decyzję, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, utrzymującą nasze Przedsiębiorstwo w rejestrze EMAS. Warunkiem koniecznym takiej decyzji jest jednak przeprowadzenie, przez tę instytucję, postępowania sprawdzającego. Z chwilą powzię-

cia informacji o utrzymaniu naszego Przedsiębiorstwa w rejestrze EMAS, V wydanie Deklaracji Środowiskowej zostanie upublicznione dla wszystkich zainteresowanych. Nastąpi to najprawdopodobniej w listopadzie br.

Wszystkim, którzy bezpośrednio uczestniczyli w audycie nadzoru ZSZ, dziękuję za zaangażowanie i profesjonalne przedkładanie dowodów zgodności z normami odniesienia. Przy tejże okazji dziękuję również za zaangażowanie wszystkim, którzy w sposób konstruktywny włączali się i nadal włączają w doskonalenie funkcjonującego w naszym Przedsiębiorstwie, systemu zarządzania. Zintegrowany System Zarządzania poprzez swój udział w np. w poprawie sprawności funkcjonowania i efektywności działalności środowiskowej, przyczynia się także do rozwoju Przedsiębiorstwa. ■

Autor: Dariusz Roszak

Wodociągowcy z pasją!

Kontynuując nasz cykl wywiadów, związanych z Pracownikami naszego przedsiębiorstwa, którzy posiadają niebanalne hobby, dziś przedstawiamy Katarzynę Ulfik Pracownika Działu Księgowości. Pani Katarzyna posiada niebanalną pasję o szczegółach, której opowiada nam w wywiadzie.

Jak zaczęła się Pani przygoda z pszczołami?

Moja przygoda z pszczelarstwem rozpoczęła się piętnaście lat temu i jak to często w życiu bywa, nie planowałam tego, trochę to dar losu dla mnie oraz dla mojego taty, z którym wspólnie prowadzimy pasiekę.

Do naszego domu w 2005 roku pszczoły przywędrowały od wuja mojej Mamy, który ze względu na wiek nie mógł się już nimi zajmować. Zdecydowaliśmy z tatą, że spróbujemy i ta przygoda trwa do dziś.

Pszczelarstwo pojawiało się w naszej rodzinie już wcześniej, mój pradziadek od strony taty też był pszczelarzem, ale po jego śmierci nikt w rodzinie nie kontynuował tej działalności, a pszczoły trafiły do księdza w parafii, w której mieszkamy. Po latach okazało się, że zachowały się tam dwa ule, właśnie te po moim pradziadku, jeden udało się odrestaurować i jest teraz w naszym posiadaniu.

Czy praca z pszczołami jest niebezpieczna?

Praca z pszczołami przede wszystkim jest przyjemna, miła, wyciszająca, ale również momentami też ciężka. Oczywiście uządlenia są tutaj ryzykiem zawodowym i jeżeli ktoś nie jest uczulony na jad pszczele to inne niebezpieczeństwo nie istnieje.

Praca z pszczołami jest czasochłonna, często w upale, ponieważ najlepiej się pracuje, gdy pszczoły są na pożytku, czyli wyleciały z ula zbierać nektar oraz pyłek. Godziny, w których pszczoł jest mało w ulu wahają się między 10 a 16, i to w tych godzinach najlepiej jest prowadzić prace. Ważne, aby podczas pracy być spokojnym, nie robić gwałtownych ru-

chów, nie być wyperfumowanym i nie mieć na sobie jaskrawych kolorów.

Mimo wszystkich przeciwności praca z pszczołami daje wielką satysfakcję, ja sama mam poczucie, iż robię coś dobrego dla naszej planety Ziemi. Myślę, że wszyscy wiemy jak duży pozytywny wpływ na nasze życie mają pszczoły.

Proszę powiedzieć, jak wygląda proces wytworzenia przez pszczoły miodu?

W bardzo dużym skrócie można powiedzieć, że pszczoła pobiera nektar z kwiatów dodaje od siebie cenne enzymy składa w komódkę plastra jako zapas żywności na zimę. ▶

Tak naprawdę pszczoła wylatując z ula i jest wabiona przez kwiaty ich barwą i zapachem, pszczoła z kwiatka pozyskuje nektar po czym transportuje ten nektar do ula w swoim przewodzie pokarmowym w specjalnie do tego przystosowanym wolu miodowym. W tym czasie miód jest wzbogacany o enzymy i kwasy organiczne, które rozkładają cukry złożone na cukry proste. Następnie pszczoły przekazują swój nektar pszczołom pracującym w ulu, te składają go w komórkach plastra, ruchem skrzydełek ogrzewają przy jednoczesnym przenoszeniu nektaru z jednej komórki do innej przez co następuje odparowanie wody oraz szereg kolejnych przemian biochemicznych. Tak powstały miód pszczoły szczelnie zasklepiają w komórce plastra woskiem i on dalej dojrzewa, kiedy 75% komórek w plastrze miodu jest zasklepionych, uznaje się miód za zdatny do pozyskania przez pszczelarza. Oprócz miodów kwiatowych są też miody spadziowe, w tym przypadku pszczoły zbierają spadź nie z kwiatów, tylko z liści drzew zazwyczaj iglastych ale zdarzają się też z liściastych.

Moja pasieka mieści się w lesie leszczynowym i w tamtym roku spadź znajdowała się właśnie na liściach tych drzew, zjawisko to występuje niezwykle rzadko podobno ostatnio w latach osiemdziesiątych i muszą być zachowane odpowiednie warunki atmosferyczne. Tym sposobem mieliśmy miód ze spadzi leszczynowej o posmaku orzecha laskowego jednak z nutą wyczuwalnej goryczy.

Oczywiście miód to nie jest jedyny produkt pozyskiwany przez pszczelarza, a produkowany przez pszczoły. Produkty to pyłek pszczeli, mleczko pszczele, propolis, czyli kit pszczeli, pierzga oraz wosk.

Jaki miód jest najlepszy i czym kierować się przy jego kupnie?

Najlepiej kupować miód wyprodukowany w okolicy, w której się mieszka, od lokalnych pszczelarzy, dobrze gdy taka pasieka jest pod stałą kontrolą weterynaryjną.

Jaki jest najlepszy? Ciężko na to pytanie odpowiedzieć, każdy ma inne walory smakowe, inną barwę oraz inne właściwości lecznicze.

Jesteście Państwo zrzeszeni w organizacji pszczelarskiej, proszę przybliżyć naszym Czytelnikom, na czym to zrzeszenie polega?

Ogólnopolską organizacją zrzeszającą pszczelarzy jest Polski Związek Pszczelarski, w skład którego wchodzi Regionalne Związki Pszczelarzy, a Regionalne składają się z Kół, my należymy do Koła Pszczelarzy w Kłobucku.

Celem oraz zadaniem Związku jest promowanie i rozwój pszczelarstwa w Polsce oraz ochrona i wsparcie pszczelarzy. W ramach tych działań organizowane są kursy, szkolenia, wsparcie pszczelarzy przez dystrybucję leków oraz pokarmów dla pszczoł. Sama chętnie uczestniczę w szkoleniach, a w 2009 roku uzyskałam tytuł zawodowy Mistrza Pszczelarza.

Jesteśmy również pod stałą kontrolą Powiatowego Inspektora Weterynarii, który kontroluje czy nasze pszczoły są zdrowe i czy warunki pozyskiwania produktów pszczelich spełniają warunki higieniczne.

Dziękuję bardzo za rozmowę. ■

KONKURS!

Na zakończenie, Pani Kasia przygotowała zestaw pytań konkursowych. Dla Pierwszej osoby, która 4 stycznia 2021 r. o godzinie 10:00 zadzwoni pod nr 609 990 288 i odpowie poprawnie na poniższe pytania, czeka zestaw produktów pszczelich.

1. Czym jest czerw?
2. Do czego służy refraktometr?
3. Czym jest pierzga?

DOBROCZYNNY CHARAKTER MIODÓW

- ◆ **RZEPAKOWY** odpowiada za wątrobę i drogi żółciowe, serce i naczynia wieńcowe, stany zapalne dróg oddechowych.
- ◆ **AKACJOWY** zaburzenia przewodzenia pokarmowego, nerki i układ moczowy, przeziębienia.
- ◆ **LIPOWY** górne i dolne drogi oddechowe, serce i układ krążenia, układ nerwowy, stres.
- ◆ **GRYCZANY** układ krążenia, miążdżycza, wątroba i działanie odtruwające, niedokrwistość z niedoboru żelaza.
- ◆ **WRZOSOWY** nerki i drogi moczowe, gruczoł krokowy, stany zapalne jamy ustnej i gardła, stany zapalne żołądka i jelit.
- ◆ **WIELOKWIATOWY** stany alergiczne dróg oddechowych, wyczerpanie fizyczne i psychiczne, serce i naczynia krwionośne.
- ◆ **SPADZIOWY Z DRZEW IGLASTYCH** dolne drogi oddechowe, przewód pokarmowy, zaparcia, biegunki, choroby serca i naczyń, nerwice.
- ◆ **SPADZIOWY Z DRZEW LIŚCIASTYCH** nerki i drogi moczowe, wątroba i drogi żółciowe przewód pokarmowy, jelita.
- ◆ **NEKTAROWO – SPADZIOWY** stany wyczerpania fizycznego i psychicznego, serce i układ krążenia, zaburzenia trawienne, schorzenia jelit, anemia, nadciśnienie, cukrzyca

SYLWETKI LUDZI WYBITNYCH

Dnia 17 maja 2020 roku zmarł Stanisław Jan Hermański – postać, która nie była znana z telewizji, radia, ani mediów społecznościowych.

Dr inż. Stanisław Jan Hermański

1936 – 2020

Zasłużony dla regionu częstochowskiego
I polskiej hydrogeologii

Nigdy nie zabiegał o rozgłos – ot, chciał być „po prostu” dobrym mężem, ojcem, dziadkiem i pradziadkiem, wykonywać jak najlepiej swoją pracę oraz z oddaniem prowadzić firmę i badania naukowe. Kierował się starą łacińską maksymą, która brzmi: „Cokolwiek czynisz, czyń roztropnie i patrz końca”.

To postać bardzo ważna dla regionu częstochowskiego i hydrogeologii-poważany jako specjalista w swoim zawodzie i jako człowiek.

Typ, zanikający już, unikalnej osoby z tzw. pokolenia przedwojennego-konserwatywnego, stawiającego przede wszystkim na pragmatyzm i pracę, rozumiejącego co to odpowiedzialność, obowiązki i wiara-wzór trudny dzisiaj do naśladowania, czy nawet znalezienia.

Zawsze bardziej niż inni pracowity, zaangażowany, umiejący z powodzeniem łączyć życie rodzinne (czwórka dzieci i ośmioro wnucząt) oraz zawodowe (hydrogeolog i geolog inżynierski) - bez uszczerbku dla żadnej z tych sfer, a z dużą pogodą ducha oraz siłami witalnymi, których nie sposób zmierzyć-bardzo energiczny i szybki w działaniu, ale też rozważny.

Wysoki poziom, mało spotykany dzisiaj, kultury osobistej manifestował się m.in. poprzez brak tolerancji, gdy ktoś w jego obecności używał niecenzuralnych czy wulgarnych słów. W takich sytuacjach zwracał głośno uwagę - nie bacząc, czy jest na placu budowy czy naradzie z tzw. ważnymi osobistościami.

Człowiek bardzo uczciwy, można powiedzieć prostolinijny, o czym świadczy historia z lat 80. ub. wieku. Jadąc autem (zaznaczyć należy - zupełnie nie był fanem motoryzacji) zauważył, że jadący z naprzeciwka sąsiednimi pasami kierowcy dają sygnały światłami długimi. Biorąc to za znaki, że prowadzony samochód ma jakieś problemy techniczne, zatrzymał się przy napotkanym wkrótce, stojącym na poboczu, radiowozie Milicji Obywatelskiej (dzisiejsza Policja) ce-

lem uzyskania pomocy w rozwiązaniu zagadki. Mocno zaskoczony funkcjonariusz wytłumaczył, że z autem wszystko w porządku, a kierowcy sygnalizowali tylko, że niedługo trafi na spotkany właśnie patrol.

Doktor Hermański przez ponad 50 lat pracował, jak wspomniano, jako hydrogeolog i geolog inżynierski. Te, dość specjalistyczne, dziedziny nauki nie są niestety zbyt rozpoznawalne w społeczeństwie i tym samym nie cieszą się jeszcze należyтым poważaniem.

W dobie coraz większych problemów postępującej suszy oraz zanieczyszczenia środowiska będzie to ulegało zmianie, tak że w końcu zaczniemy doceniać pracę owocującą m.in. zapewnieniem dobrej jakości i wystarczającej ilości wody dla mieszkańców regionu częstochowskiego i całej Polski. Z kolei geologia inżynierska jest kluczowa dla właściwego regionalnego

planowania przestrzennego oraz lokalnego projektowania, wykonawstwa i eksploatacji obiektów budowlanych.

W tym artykule nakreślimy sylwetkę osoby zasłużonej dla regionu i nauki z dorobku, której korzystać będziemy stale, m.in. dzięki dokonaniom, prowadzonym badaniom i wyznaczonym kierunkom. Sylwetkę osoby, której biografia może stanowić oddzielną monografię.

Stanisław Jan Hermański urodził się 19 października 1936 roku w Wągrowcu, położonym w obecnym województwie wielkopolskim, w dolinie rzek Nielby i Wełny.

Od wczesnej młodości pasjonował się historią Polski oraz historią powszechną. Znajomość wielu ksiązek historycznych (nie zawsze z legalnych, z punktu widzenia ówczesnych władz państwowych, wydawnictw) manifestowała się szeroką wiedzą ogólną o świecie, którą potrafił niejednokrotnie zaskoczyć wiele osób. Szczególnie pasjonował się okresem II wojny światowej i bitwami morskimi na Pacyfiku. O dużym stopniu zainteresowania świadczyła znajomość nazwisk poszczególnych dowódców, a nawet rozlokowania poszczególnych jednostek i dywizji. ▶

”
**Cokolwiek czynisz,
czyń roztropnie
i patrz końca**

Praca „w miłych okolicznościach przyrody”
– Jabłonka k/Nowego Targu.

W wykopie celem oceny uwarunkowań geologicznych i stanu zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi (Grudziądz).

To umiłowanie historii przekazał swoim dzieciom i wnukom podczas wielu rozmów i dyskusji.

Rejon rodzinnego Wągrowca należał do wielkopolskiej krainy jezior, stąd też bardzo lubił łowić ryby i żeglować.

W latach 1954-1960 studiował na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Na ostatnim roku swoich studiów poznał dziewczynę z Krakowa z pierwszego roku geologii, która stała się jedyną miłością jego życia i prawdziwym przyjacielem na następne 58 lat. Żona Anna (również czynny geolog) była partnerem w dyskusjach zawodowych, współpracownikiem, kierownicą i pierwszą osobą oceniającą dokonania.

Po studiach podjął pracę w dozorze technicznym kopalni barytu „Bogusz” w Boguszowie. Nabyte na samym początku kariery naukowej doświadczenie i znajomość problematyki kopalnictwa barytów w Polsce sprawiły, że inżynier Stanisław Hermański został współautorem znaczącej publikacji pt. „Hydrogeologia polskich złóż

kopalin i problemy wodne górnictwa” wydanej pod redakcją prof. dr hab. Zbigniewa Wilka.

Następnie, w latach 1961-1965, objął stanowisko specjalisty ds. odwadniania odkrywek w Kopalniach Węgla Brunatnego „Adamów” i „Pątnów”.

Po osiedleniu w Częstochowie (1965 r.) z pasji wędkarskiej przeniósł swoje zainteresowanie na zbieranie grzybów oraz jagód i wiosenno-letnie przechadzki leśne, które w ciągłym natłoku obowiązków i zajęć były dla niego ogromnym wypoczynkiem. Jak wspominają najbliżsi, te „spacery” były dość szybkie i dynamiczne, niemal w tempie biegu, jak często śmiały się dzieci, nie mogąc go dogonić. Z drugiej zaś strony był mistrzem cierpliwości w bardzo mozolnym zbieraniu jagód czy poziomki dla czwórki dzieci.

Szacunek do przyrody przekazał najpierw czwórce swoich dzieci, a potem ósemce wnuków.

Od roku 1965 pełnił funkcję specjalisty ds. hydrogeologii w Zakładzie Geologii Rud Żelaza Przedsiębiorstwa Geologicznego w Częstochowie, a od lat 70. do 1988

roku - kierownika całego zakładu.

W roku 1984 uzyskał tytuł doktora z zakresu hydrogeologii na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Do pracy doktorskiej („Warunki hydrogeologiczne jury środkowej w rejonie Żarki-Wieluń z uwzględnieniem wpływu górnictwa rud żelaza”) przeanalizował setki profili geologicznych otworów poszukiwawczych rud żelaza w rejonie od Zawiercia do Wielunia, odwierconych w latach 1950-1980. Kilkanaście z tych otworów przystosował do obserwacji zwierciadła wody (piezometry). Pozyskane dane wykorzystano później w wielu pracach naukowych.

Był jedną z ostatnich osób dogłębnie znających warunki geologiczne i hydrogeologiczne częstochowskiego zagłębia rud żelaza. Warto podkreślić, że wydobywanie miało w tym regionie wielowiekową tradycję, a w latach 50/60. ub. Wieku, kiedy to powstało 25 nowych zakładów wydobywczych. W 1970 roku decyzją władz zaprzestano wydobywania, co znalazło

złóżko odzwierciedlenie w aktualnym postrzeganiu częstochowskiego rejonu przez pryzmat hutnictwa oraz włókiennictwa.

Zagadnienia likwidowanego kopalnictwa rud żelaza obejmowały także problematykę szkód górniczych w budownictwie. Prace w tej dziedzinie to głównie ekspertyzy i opinie, które wykonywał jako:

● **rzeczoznawca:**

- ◆ *Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górniczo-Hutniczych;*
- ◆ *Naczelnej Organizacji Technicznej;*
- ◆ *Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych;*

● **biegły z list:**

- ◆ *Ministra Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa;*
- ◆ *Wojewody Częstochowskiego.*

W latach 1988-1991, po odejściu z Katowickiego Przedsiębiorstwa Geologicznego (siedziba w Częstochowie przy ulicy Wolności), wraz ze współnikiem prowadził Przedsiębiorstwo Usług i Ekspertyz Geologicznych i Ochrony Środowiska GEOSZ.

Od roku 1991 r. działał już jako założyciel i właściciel rodzinnej spółki Biuro Badawczo-Projektowe Geologii i Ochrony Środowiska GEOBIOS Sp. z o.o. w Częstochowie. Jest to jedno z pierwszych w Polsce prywatnych przedsiębiorstw świadczących usługi z zakresu geologii, hydrogeologii i geotechniki. Początkowo we własnym mieszkaniu, w latach 1996-2000 w kilku pokojach

na parterze Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Robót Inżynieryjnych (obecnie opuszczony budynek kilkunadziejmetrowy blisko siedziby Wodociągów Częstochowskich). Następnie do 2010 roku w przybudówce wieżowca na ulicy Dekabrystów, a finalnie od listopada 2010 roku w siedzibie przy ul. Tartakowej 82 w Częstochowie.

W roku 2012 firmę przekazał do zarządzania swojemu synowi Pawłowi, pozostając wraz z córkami Dorotą i Elżbietą oraz zięciem Grzegorzem pełnoetatowymi pracownikami. Od 2013 roku zmniejszał nieco zaangażowanie, zaczynając w wieku 77 lat (!) odczuwać, że musi ograniczać swoje intensywne tempo życia. Dzieci godnie kontynuują jego pracę, tradycję wysokiego profesjonalizmu; z powodzeniem dalej rozwijając GEOBIOS do dzisiaj.

W okresie kilkudziesięciu lat pracy Stanisław Hermański zajmował się m.in. problematyką chemizmu wód podziemnych (w szczególności poziomu jury środkowej), w związku z zatapianiem kopalni rud żelaza w regionie częstochowskim. Efektem tych prac i badań była wspomniana praca doktorska, artykuły w czasopiśmie oraz materiały konferencyjne, w szczególności we współpracy z pracownikami naukowymi Państwowego Instytutu Geologicznego w Sosnowcu.

Lata ciężkiej pracy owocowały ogromną wiedzą o warunkach geologicznych panujących na terenie miasta Częstochowy i regionu oraz różnych rejonów Polski. Dzięki temu m.in. potrafił szybko podejmować trafne decyzje w sprawach zawodo-

wych związanych z np. lokowaniem studni głębinowych, czy problemami geologicznymi na terenie budowy różnych obiektów.

Efektownością zawodowej dr inż. Stanisława Hermańskiego w dziedzinie hydrogeologii jest ponad 700 opracowań widniejących w spisie dokumentów geologicznych prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy. Licznie cytowany i przywoływany z zaznaczeniem istotnej roli w branży hydrogeologicznej.

Wśród publikacji, których był autorem, bądź współautorem można znaleźć różne pozycje dla zakresu naszego regionu - m.in.:

- *Rola badań hydrogeologicznych w określeniu najważniejszych metod udostępniania i odwodnienia złóż rud żelaza w obszarze częstochowskim (1971);*
- *Wpływ prac odwadniających kopalnictwa rud żelaza na kształtowanie się warunków hydrogeologicznych rejonie kłobucko-częstochowskim (1971);*
- *Zanieczyszczenie wód podziemnych górnojurajskiego poziomu wodonośnego w rejonie Częstochowy (Hermański S., Pacholewski A.; 1987);*
- *Zmiany w środowisku hydrogeochemicznym w obrębie wypielniających się leja depresji zlikwidowanych kopalni rud żelaza rejonu kłobucko-częstochowskiego. (Pacholewski A., Razowska L., Hermański S.; 1995);*
- *Wpływ aglomeracji miejsko-przemysłowej Częstochowy na wody podziemne (1998);*
- *Budowa geologiczna Jasnej Góry (2001).*

Wręczenie dr inż. Stanisławowi Hermańskiemu (z prawej) medalu „Zasłużony dla Polskiej Hydrogeologii” przez Stowarzyszenie Hydrogeologów Polskich w roku 2018. Po lewej dr hab. Andrzej Witkowski, prof. ucz.

Przez wiele lat pracy dr inż. Stanisław Hermański ściśle współpracował z Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego SA w Częstochowie. Efektem tego było lokalizowanie, projektowanie i dokumentowanie wielu ujęć wód podziemnych dla miasta Częstochowy (pojedynczych i grupowych), a także rozwiązywanie problemów związanych z eksploatacją poziomu wodonośnego jury górnej i czwartorzędowego piętra wodonośnego (kluczowych dla zaopatrzenia w wodę regionu częstochowskiego). Wodociągi Częstochowskie bardzo wysoko cenią te wieloletnią współpracę. W podobnym zakresie wspierał merytorycznie wiele gmin sąsiadujących, a także podmiotów gospodarczych i osób prywatnych.

Istotne były także badania dr inż. Stanisława Hermańskiego w zakresie wyznaczania kierunków migracji i czasu przepływu zanieczyszczeń związków chromu ługowanych z hałd poprodukcyjnych do wód podziemnych Głównego Zbiorni-

ka Wód Podziemnych nr 326, na północ od Częstochowy. Prace te były prowadzone przez ponad 20 lat i obejmowały szereg obserwacji, badań oraz monitorowania przepływu tychże zanieczyszczeń.

Z punktu widzenia Wodociągów Częstochowskich są to bardzo istotne badania, gdyż dotyczą zasobów wodnych stanowiących podstawę dla produkcji wody pitnej (ponad 90% poborów ujęć przedsiębiorstwa realizowanych jest z GZWP nr 326).

Oprócz szeregu otrzymanych medali i odznaczeń, które odzwierciedlały wysoką jakość i ilość pracy w roku 2018, Stowarzyszenie Hydrogeologów Polskich w uznaniu dorobku naukowego, zasług i wkładu w rozwój polskiej hydrogeologii przyznało Stanisławowi Hermańskiemu medal „Zasłużony dla Polskiej Hydrogeologii”, co jest uznawane za wyróżnienie o randze szczególnej.

Pracę zawodową traktował jako swoje powołanie i równocześnie bardzo zajmujące hobby. Nigdy nie odmówił pomocy konstrukto-

rom, inżynierom czy kierownikom w rozwiązywaniu problemów na budowie jak i również w czasie projektowania. Jak wspomina Rodzina: „nigdy nie było dla niego niewłaściwej pory na pracę”, co nie było jednakże przejawem pracoholizmu, ale głębokiego zaangażowania i poczucia obowiązku. W opinii osób, które miały z nim styczność - uczynny, konkretny oraz bardzo kontaktowy.

Był zdecydowanym domatorem. Nie lubił wyjeżdżać z domu na długi czas. Przebywanie z najbliższymi było jego wypoczynkiem i radością. Najlepiej się czuł, kiedy wszystkie jego dzieci były blisko, mimo że dorosłe mające już swoje rodziny.

Posiadał wykształcenie techniczne z tytułem doktora inżyniera nauk technicznych, ale był też humanistą i kochał ludzi.

Można powiedzieć zwykły - rodzinny i pracowity, ale nie zwyczajny, a także niezwykle człowiek - jak pisali najbliżsi: Hydrogeolog, Nauczyciel, Mentor, ukochany Mąż, Ojciec, Dziadek i Pradziadek.

Doktorowi Stanisławowi Hermańskiemu należy się wysoki szacunek za pracę dla dobra kraju, regionu częstochowskiego i rozwoju polskiej nauki.

Jego dokonania służą obecnym i przyszłym pokoleniom, a ten artykuł to hołd, który mamy nadzieję, przybliży tę wybitną postać szerszej grupie osób i uzmysłowi jak bardzo zasłużył na to, by pozostać na zawsze w naszej pamięci. ■

Autorzy: *Marcin Folwaczny, Anna Hermańska*

Zawody wędkarskie

Na zbiornikach wodnych należących do naszego przedsiębiorstwa przy ul. Kucelińskiej w Częstochowie, zorganizowano IV Zawody Wędkarskie o Puchar Prezesa Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego SA w Częstochowie. Wszystkich przybyłych przywitani Zbigniew Niesmaczny, Przewodniczący Rady Miasta w Częstochowie oraz Zbigniew Cierpiat, Dyrektor Wodociągów Częstochowskich. Tym razem pogoda dopisała, więc rywalizacja wędkarzy, została połączona z piknikiem rodzinnym.

Pod profesjonalnym nadzorem sędziów z Polskiego Związku Wędkarskiego, Sławomira Bednarka i Marka Kmiecica, rozlosowano numerki startowe, co wiązało się z przydzieleniem do jednego z dwóch sektorów. Cała zabawa rozpoczęła się o godz. 8.30 przygotowaniem do łowienia, tzn.

dotarciem na stanowiska, rozłożeniem sprzętu oraz przygotowaniem zanęty. O godz. 9.50 można było nęcić ryby, natomiast o godz. 10.00 rozpoczęło się wspólne wędkowanie, które trwało do 13.00. Po tym okresie sędziowie zwarzyli ryby, które następnie zostały wypuszczone z powrotem do wody. Zawody wygrał Przemysław Kosiela, drugie miejsce zajął Robert Luter a trzecie Jacek Bernat. Ponadto wyróżniono również, najlepszą zawodniczkę Joannę Bednarską. Po zawodach zwycięskie puchary

wręczył Radny Miasta Częstochowy, Prezes Koła „OKOŃ-WODOCIĄGI” Dariusz Kapinos. Następnie smakowano potrawy z grilla, komentując udane zawody.

W tym miejscu chciałbym podziękować Zarządowi naszego przedsiębiorstwa za pomoc w zorganizowaniu rywalizacji, Zawodnikom oraz licznie przybyłym kibicom. Mamy nadzieję, że za rok odbędą się następne zawody wędkarskie, w tak udanej atmosferze. ■

Autor: *Paweł Grabowski*

SPRZĄTANIE

ŚWIATA

2020

Tradycyjnie już, w trzeci weekend września br. pracownicy naszego Przedsiębiorstwa wzięli udział w akcji „Sprzątanie Świata”. Celem tej ogólnoswiatowej kampanii jest zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców naszej planety. Po raz pierwszy wydarzenie to odbyło się w 1989 r. w Australii. Wówczas to 40 tysięcy mieszkańców Sydney wzięło udział w akcji sprzątania terenów portu. Już rok później akcja objęła zasięgiem całą Australię, a liczba jej uczestników znacząco wzrosła. Koordynatorem ogólnoswiatowej kampanii jest organizacja społeczna *Clean up Australia*.

W Polsce sprzątanie świata zainicjowała Pani Mira Stanisławska-Meysztowicz. Akcja, pod nazwą „Sprzątanie świata - Polska”, odbywa się co roku, począwszy od 1994 r. Patronem i koordynatorem akcji w Polsce jest **Fundacja Nasza Ziemia**. W akcji uczestniczy młodzież szkolna (w tym roku niestety akcja była mocno ograniczona ze względu na panującą pandemię), harcerze, członkowie organizacji ekologicznych, pracownicy firm oraz niezrzeszeni młodzi i dorośli. Hasło przewodnie tegorocznej akcji brzmiało następująco:

**Plastik?
Rezygnuję. Redukuję.
Segreguję.**

Fot. D. Roszak; Pamiątkowa fotografia prawie wszystkich wolontariuszy, którzy wzięli udział w akcji Sprzątanie Świata – Polska 2020.

W naszym Przedsiębiorstwie aktywny udział w tym wydarzeniu (w dniu 18 września br.) wzięło 19 osób, w tym 12 pracowników Przedsiębiorstwa (pozostałe osoby to członkowie rodzin pracowników). Wolontariusze reprezentowali 6 komórek organizacyjnych naszego Przedsiębiorstwa. Najliczniejszą reprezentację miało Laboratorium. W bieżącym roku, tak jak w latach ubiegłych, sprzątno fragmenty lasu znajdującego się w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody Olsztyn – Srocko, która ustanowiona została w roku 2010, na wniosek Przedsiębiorstwa, przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Grupa wolontariuszy podzieliła się na trzy grupy, z których każda

sprzątała inny fragment lasu. Jedna grupa (z najmłodszymi pociechami) – sprzątała okolice studni 47, druga grupa – Towarne Góry, a trzecia okolice studni 147 oraz drogę śródleśną, od studni 147 do ujęcia wody w Olsztynie.

Zbierając śmieci można było się natknąć, zarówno na pojedyncze butelki, puszki czy papierki rzucone przez spacerowiczów, jak i całe worki śmieci specjalnie wywiezione do lasu. Pokazuje to niestety nieodpowiedzialność niektórych mieszkańców naszego regionu. Mamy nadzieję, że w naszym społeczeństwie wzrośnie świadomość ekologiczna, bo przecież wszyscy lubimy pospacerować po czystym lesie i oddychać czystym powietrzem. Dbając o najbliższe otoczenie, robimy to nie tylko dla siebie, ale także, a może przede wszystkim, dla przyszłych pokoleń. Taka akcja pozwala mieć nadzieję, że coraz więcej ludzi zechce zadbać o środowisko przyrodnicze.

Wolontariusze (Ekopozytywni) składają serdeczne podziękowania wszystkim pracownikom Wydziału Eksploatacji nr 2 w Olsztynie, którzy włączyli się w organizację akcji, a w szczególności za serdeczne przyjęcie i przygotowanie poczęstunku na świeżym powietrzu. ■

*Autorzy: Joanna Sobczak,
Dariusz Roszak*

Fot. M. Minkina; Śmieci zebrane przez „Ekopozytywnych”.

Fot. J. Sobczak; Wolontariusze w trakcie akcji.

Fot. A. Leško; Dzieci pomagają swoim rodzicom „sprzątać Świat”.

ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

Święta Bożego Narodzenia to czas, gdy w sercach budzi się nadzieja na lepsze jutro. Niech przy świątecznym stole w każdym domu zagości szczęście, wzajemne zrozumienie i życzliwość. Żegnając tak trudny dla wszystkich mijający rok, z wiarą i optymizmem patrzmy w przyszłość.

Wodociągi
Częstochowskie

Zarząd Wodociągów Częstochowskich składa najserdeczniejsze życzenia:
zdrowia, pogody ducha, rodzinnego ciepła i sił na co dzień.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia Wszystkim Pracownikom Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego, pragnę złożyć Najserdeczniejsze Życzenia Świąteczne. Zdrowych, spokojnych, przepelnionych miłością oraz ciepłem rodzinnym Świąt Bożego Narodzenia, oraz Szczęśliwego Nowego Roku 2021. W imieniu Zgromadzenia i Zarządu Związku Komunalnego Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji Częstochowie

Prezes Zarządu
Zbigniew Niesmaczny

Zdrowych i spokojnych Świąt Bożego Narodzenia oraz samych szczęśliwych dni w nadchodzącym 2021r.

Zarządowi Spółki,
Pracownikom, Emerytom
oraz ich Rodzinom życzę

Związek Zawodowy
Pracowników PWiK

Wspaniałych i pełnych radości świąt Bożego Narodzenia, a w Nowym Roku, pasma sukcesów i spełnienia wszystkich marzeń i planów

życzy

Zdrowych, spokojnych i pełnych rodzinnego ciepła Świąt Bożego Narodzenia oraz pasma sukcesów i spełnienia marzeń w nadchodzącym Nowym Roku życzy

Związek Zawodowy
Kadra Wodociągów i Kanalizacji

Rozstrzygnięcie Konkursu – ogłoszonego z okazji Światowego Dnia Wody 2020

W konkursie wzięło udział 14 osób, które reprezentowały 7 komórek organizacyjnych. Najliczniej reprezentowaną komórką organizacyjną był Dział Księgowości, z którego to Działu odpowiedzi nadesłały 4 osoby. Spośród wszystkich 14 nadesłanych rozwiązań - 9 było poprawnych. Komisja konkursowa w składzie: Tomasz Tyl, Aleksandra Wójcik i Dariusz Roszak przeprowadziła losowanie osoby, która otrzyma zestaw firmowych gadżetów oraz książkę autorstwa Aleksandry Kardaś pt. „Książka o Wodzie”. Nagrodę wylosowała **Joanna Sobczak**.

Poniżej przedstawiono poprawne odpowiedzi na pytania zamieszczone w 56 numerze kwartalnika „Źródlecko”:

- **C** - Obszary torfowiskowe, które zajmują 3% powierzchni naszej planety, przyczyniają się do magazynowania (pochłaniania) co najmniej dwa razy więcej dwutlenku węgla niż łącznie wszystkie lasy na świecie (odsetek lasów na świecie – to około 31% powierzchni lądowej naszej planety).
- **B** - Zmiana klimatu zwiększa poziom niedoboru wody w słabo rozwiniętych regionach świata. Jeżeli nie zostanie to naprawione, to około 700 mln mieszkańców tych regionów, do roku 2030, może zostać przesiedlonych z powodu ograniczonego dostępu do wody?
- **B** - Pierwszy raz Światowy Dzień Wody był obchodzony w 1993r.
- **E** - Zarówno: ograniczenie czasu trwania kąpieli pod prysznicem, zwiększenie spożycia posiłków pochodzenia roślinnego, ograniczenie marnowania żywności oraz zrównoważone zakupy przyczyniają się zmniejszania naszego wpływu na postępujące zmiany klimatu.
- **C** - Do 2040r. globalne zapotrzebowanie na wodę zwiększy się przynajmniej o 50%.

Dziękujemy wszystkim osobom, które wzięły udział w Konkursie zorganizowanym z okazji Światowego Dnia Wody, który w bieżącym roku obchodzony był pod hasłem: „Woda i zmiany klimatu”. Już za kilka miesięcy (22 marca 2021r.) obchodzony będzie kolejny, już po raz 29, Światowy Dzień Wody. W tym roku mottem tego dnia będzie „Docenianie (wartościowanie) wody” – (ang. Valuing Water).

Autorzy: T. Tyl, A. Wójcik, D. Roszak

